

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

52 An effectus peccati, sit peccatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

dissoluitur, nec gratia amittitur, quamvis infirmetur, ac remittatur.

21 Tertiò: Non solum peccatum mortale, sed etiam veniale, ex eo quod sit contra rectam rationem, reddere actum inordinabilem ad vltimum finem, ad quod tamen tenetur creatura rationalis, eo ipso, quod vult operari. Vnde etiam veniale, est offensa Dei, leuis tamen, & eius amicitiam non dissoluens.

22 Quartò: Peccatum veniale dici posse præter legem, quatenus non est propriè contra finem legis, siue quatenus non priuat hominem charitate, quæ Rom. 13. dicitur, finis ac plenitudo legis, eò quod omnia præcepta eo tendant, vt Deum ex toto corde diligamus, & proximum sicut nos ipsos.

23 Quintò; Veniale, differre à mortali; primo quo ad modum tendendi in Deum Veniale enim leuiter opponitur regulæ rationis, & consequenter etiam legi Diuinæ, mortale verò grauitè: Secundò quo ad effectus; Nam veniale, non priuat gratiã, & charitate, quamuis Deo verè displiceat, & sit propriè peccatum; mortale verò, & gratiam aufert, & Di-

uinam amicitiam dissoluit, ac destruit. Veniale meretur solum aliquam pœnam temporalem; mortale verò perpetuam Diuinæ visionis carentiam, & pœnas inferni.

Sextò, Peccatum mortale, v. g. Fornicationem, dici auersionem à Deo, & conuersionem ad creaturam, tanquam ad vltimum finem, quia, cum sit impossibilis cum assentione Dei, ac vltimi finis, eo ipso, quod illa amatur, necessariò Deus, vt finis vltimus virtualiter negligitur, ac contemnitur, eiquè postponitur, atque ita grauitè offenditur. Similiter, quia est essentialiter destructiua amicitia diuinæ, eo ipso, quod illa amatur, amicitia Diuina necessariò virtualiter contemnitur. In hoc autem sensu, peccatum veniale, dici non potest, auersio à Deo. Tum quia, non tollit charitatem; quæ est conuersio ad D E V M; Tum quia, non impedit assentionem finis vltimi. Dici tamen potest auersio à Deo quasi negatiuè, quatenus peccatum veniale, non est referibile ad Deum tanquam ad finem vltimum.

Q V A E S T I O L I I.

An effectus peccati sit peccatum.

C A S V S.

1 SACERDOS quidam, aliquot diebus nauigaturus, nauim conscendens, Breuiarum in mare proiecit. Die tamen sequenti illum facti penituit, & actum Contritionis elicit. Cum autem, absoluta nauigatione, descendisset è nauì, peccatum suum confiteri voluit, sed ignorabat, quomodo confiteri deberet: Num dicendo, se omissioni

Offi-

Officij dedisse causam; an verò, se toties Officium omisisse. Quæri-
tur; quomodo peccatum suum confiteri debeat.

S V M M A R I V M.

- 3 Satis esse videtur, in Confessione causam officii omissioni datam exprimere.
- 6 Ipsa tamen omisso, est explicanda.
- 7 Est in se, & formaliter peccatum.
- 8 Et volita, saltem in causa.
- 9 Quamvis tunc in nostra potestate amplius non sit.
- 10 Ut aliquid sit peccatum, satis est, quod sit volitum in causa.
- 11 Non est tamen novum peccatum.
- 12 Proiectio Breuiarij, est virtualis omisso officij.
- 13 Actus externi, quamvis indirectè solum voliti, inducunt censuras, & obligationem restituendi.

RATIONES DUBITANDI.

- 2 **Q**uæstio hæc, non solum confert, ut peccati naturam melius cognoscamus, sed etiam, ut sciamus, quomodo sit in confessione explicandum. Sensus autem Quæstionis est; An opus externum malum, præuisum, sed eo tempore factum, quo in nostra potestate non est, sit dicendum formaliter peccatum; an solum effectus peccati. Si enim est peccatum, erit consequenter in Confessione explicandum; Secus autem, si solum sit eius effectus.
- 3 Aliqui putant esse solum effectum peccati, sicut dum homo occiditur, mors est solum occisionis effectus: & consequenter satis esse, in Confessione causam omissioni officij, per Breuiarij pro-

iectionem in mare datam, exprimere. Ita *Vasq.* 1. 2. d. 94. c. 2. *Azor.* tom. 2. lib. 1. c. 7. quaest. 1. *Clauis reg.* lib. 2. c. 6. num. 15. & probabile putat *Sanch.* lib. 1. sum. c. 16. n. 46.

Primò: Quia omnia opera, quæ fiunt quando iam non manent in nostrâ potestate, ut sunt opera, quæ fiunt in ebrietate, informari non possunt vllâ malitiâ morali, ideoque non possunt peccata, neque per dominationem extrinsecam à malitiâ causæ, sed solum, sunt quidam effectus peccati precedentis, eo modo, quo, cum quis hominem occidit, mors non est peccatum, sed effectus peccati; tandiu enim, actus externus, est capax malitiæ morali existens in mala voluntate interna, quandiu est liber, alioqui iam denominari non potest malus, & peccatum, sed solum effectus malitiæ, ac peccati. Sed omissiones officij, consequentes ad proiectionem breuiarij in mare, non fuerunt liberae, vitari enim nullo modo potuerunt; Ergo non fuerunt capaces malitiæ morali. Ideoq; denominari non potuerunt peccata, sed solum effectus peccati, siue proiectionis breuiarij in mare; Ergo satis erit, proiectionem breuiarij in mare, & causam omissioni sic datam, in confessione explicare.

Secundò: Quia, si effectus, qui ex causâ voluntariâ sequuntur, essent verè, & formaliter, in se peccata, quando in nostra potestate non sunt, sequeretur Ebrium, committendo homicidium an-

rea præuisum, mortaliter peccare, & consequenter amittere gratiam, quam per pœnitentiam, vel Confessionem antecedentem, post causam datam, fortè recuperauerat, similiter eum, qui proiecit breuiarium, si secunda die confiteatur, & gratiam recuperet, peccare mortaliter omittendo officium tertia die, sicque gratiam, per pœnitentiam recuperatam, amittere, consequens autem est falsum, quia gratia, absque actu libero, amitti non potest,

RESOLVTIO.

- 6 **R**esponderetur tamen; probabilius videri, quod non satis sit dicere, se dedisse causam omissioni officij, per proiectionem breuiarij, sed quod confiteri teneatur se officium omisisse. *Sanctus Thomas 2. 2. quest. 79. ar. 3. ad 3. & quest. 150. art. 4. Sotus in 4. d. 12. quest. 1. art. 7. Sanch. lib. 9. matr. d. 45. num. 28. Salas 1. 2. quest. 71. tr. 12. d. 2. f. 9. Becan. p. 2. tract. 2. c. 3. qu. 6. nu. 8. Comitol. lib. 5. quest. 5. Tanner. 1. 2. d. 4. d. 3. num. 35. & ibi Suar. tract. 5. d. 3. f. 4. n. 5. & alij plures apud istos.*
- 7 Primò, Quia ipsa ommissio officij verè in se, & formaliter, est peccatum, quamuis non habeat malitiam distinctam à malitià proiectionis breuiarij, sed dicitur mala, & peccatum, solum per denominationem extrinsecam à malitià proiectionis; Sicut actus externus, est in se, ac formaliter peccatum, quamuis denominetur tale, solum à malitià voluntatis internæ. Sicut ergo qui hominem occidit, non satis explicat totum suum peccatum, dicendo, *Habui voluntatem occidendi hominem*, sed explicare debet etiam

ipsum actum externum, cum hinc etiam sit pars materialis, ac subiectum peccati completi, Ita qui breuiarium proiecit, & officium omisit, non satis explicabit peccatum suum, dicendo: *Dedi causam omissioni officij per proiectionem breuiarij in mare*; sed ipsam officij omissionem explicare tenebitur; nam hæc etiam, est verè pars materialis, ac subiectum peccati.

Secundò; Quia, vt aliquid, sit in se, 8 vere ac formaliter, peccatum, non est necesse, vt sit, in se ac directè, voluntarium, sed sufficit, vt sit voluntarium indirectè, & in causà; Cum quis enim, ex ignorantia culpabili, omittit ieiunium omissioni iniunij, vere ac formaliter, est transgressio præcepti, quamuis non sit in se, ac directè voluntaria, sed solum indirectè, in ipsa ignorantia, vel negligentia, tanquam in causà. Sed ommissio officij, fuit indirectè volita, ac voluntaria in causà; ergo vere, ac formaliter, fuit peccatum: ideoque in Confessione, explicanda est.

Tertiò; Quia, si ommissio officij, non 9 esset in se formaliter peccatum; hoc ideo esset, quia postquam proiectam est breuiarium in mare, ommissio officij, iam non est amplius in potestate Sacerdotis. Sed hoc non obstat. Nam, non solum, emissio sagittæ, ad inimicum occidendum, est peccatum, sed etiam ipsa vulneratio; licet hæc, post sagittæ emissionem, non sit amplius in potestate emittentis, alioqui, si quis emitteret sagittam, animo vulnerandi, vel occidendi inimicum, & de facto vulneraret, aut occideret, non esset necessarium in Confessione exprimere, se inimicum vulnerasse,

raffe, vel occidisse, sed satis esset dicere, se sagittam emisisse, animo inimicum vulnerandi, vel occidendi; Imo, si à Confessario interrogaretur, an occidisset, sine mortali, dicere posset, se non occidisse, quia mendacium, esset de materia Confessionis non necessaria, ideoque solum veniale. Consequens autem, est contra communem sensum, ac praxim fidelium. Ergo omissio officij, vere est in se formaliter peccatum, ideoque in Confessione necessariò explicanda.

OBIECTIONVM SOLVTIO.

10 **A**D rationes in contrarium respondetur, Ad primam; Negando maiorem; Vt enim actus externus, dici possit peccatum, satis est, quod fuerit voluntarius, ac liber, in sua causa; alioqui peccata, ex ignorantia culpabili, commissa appellari non possent vera peccata, quod tamen est contra communem sensum, ac praxim fidelium.

11 Ad secundam respondetur; Negando sequelam; Cum enim omissio officij, tertia die, non sit peccatum, ratione sui, voluntarium, & imputabile, sed solum per denominationem extrinsecam à voluntario, ac imputabilitate causa, siue projectionis breuiarij in mare quatenus hæc fuit etiam virtualiter omissio Officij; Sequitur, omissionem illam non fuisse propriè nouum peccatum, nec Sacerdotem gratiam amisisse, quia committere nouum peccatum mortale, significare videtur, ponere nouum voluntarium, nouam malitiam, & nouam imputabilitatem; hanc au-

tem non posuit Sacerdos, sed solum actum externum, imputabilem ratione causa antecedenter positæ; Dicitur etiam posset, omissionem officij, secundam tertia die, post confessionem non fuisse amplius formaliter, & in se peccatum, sicut fuerant præcedentes, quia, cum causa illius omissionis, scilicet projectio breuiarij in mare, supponatur iam fuisse per penitentiam retractata, ac intercisit; iam omissiones postea subsecutæ, censentur fuisse omnino inuoluntariæ, & consequenter meri effectus necessarij projectionis, antecedenter positæ.

COROLLARIA.

Colligitur ex dictis primò; Projectionem breuiarij, non fuisse 12 formalem omissionem officij, sed solum causam omissionis, siue omissionem virtuales, quatenus in ea formale breuiarij projectione, includebatur virtualiter voluntas officium omittendi; tunc tamen tota culpa omissionis fuit contracta, quia tunc fuit posita tota malitia; tota enim malitia propriè est in voluntate omittendi officium; hanc autem, censetur Sacerdos habuisse, quando voluntariè dedit causam omissioni officij per breuiarij projectionem.

Secundò; Actus externos, quantum indirectè tantum voluntarios, siue sint 13 in se formaliter peccata, siue sint solum effectus peccati; inducere irregularitatem, excommunicationem, ac obligationem restituendi, perinde ac si esset in se formaliter, ac directè voluntarij; Et hoc, etiam si prior voluntas fuerit per penitentiam

tentiam interrupta. Si enim omissioni officij esset imposita excommunicatio, Sacerdos singulis diebus illam incurreret, etiam post contritionem; quia ad hæc incurrenda satis est, liberam illis dedisse causam, & effectum esse

subsecutum. Unde, qui hominem lethaliter vulneravit; & postea confessus est, si vulneratus postea moriatur, adhuc irregularitatem incurrit, quia tunc ad causam liberè positam est subsecutus effectus.

QV AESTIO LIII.

An peccati malitia, ex boni finis intentione minuatur.

C A S V S.

TRES Milites quandam pecuniæ summam furto abstulerunt; primus, ut ex eâ existenti in graui necessitate subueniret; Secundus, ut intra terminos temperantiæ, lautè comederet; Tertius, ut illam pecuniam apud se haberet. Quæritur; Vtrum omnes tres, æque grauitè peccauerint in genere furti; an verò aliqui leuiùs,

SUMMARIVM.

- 3 Bonitas intentionis, malitiam minuire non videtur.
- 8 In quo sensu debeat hoc intelligi.
- 9 Qui ad dandam eleemosynam furatur, minus peccat in genere furti, quam qui simpliciter furatur.
- 10 Furtum, tunc est minus voluntarium.
- 11 Bona intentio, aliquam malitiam ignorantiam iuducit.
- 12 Et minuit rationem voluntarij.
- 13 Non per se, sed per accidens.
- 14 Non directè, sed indirectè.
- 15 Tendit in furtum solum tanquam in medium.

16 Peccatum, non semper est minus graue, quo intentio est melior.

17 Furtum factum ad dandam eleemosynam, non est minus graue, quam factum ad laudatè comedendum.

RATIONES DVBITANDI.

HÆc etiam Quæstio, confert ad peccati naturam meliùs cognoscendam; hinc enim patebit; an peccati malitia, adæquatè consistat in eius oppositione cum lege internâ, siue regulâ rationis; an verò includat etiam partialiter rationem voluntarij, ita ut ex eius incremento, vel decremento, ipsa etiam augeatur, vel minuatur. Dum autem quæritur; an peccatum ex fine bono minuatur, sensus est;